

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини,
фізичного виховання і здоров'я

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан ІІІ медичного
факультету,
доцент Шишкін М.А.
« 16 » 09 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОРИГУЮЧА ГІМНАСТИКА

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради факультету Студентського Самоврядування 	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Вченої ради факультету
Протокол № 03-1/09 від «18» 09. 2020 р.	Протокол № 1 Від «16» 09. 2020 р.

1. Загальна інформація про викладача

Викладач: професор, доктор педагогічних наук, Ляхова Інна Миколаївна

e-mail: lyahova_i.n@ukr.net

Кафедра: фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я

Адреса: 69035, м. Запоріжжя, проспект Маяковського, 26.

Викладач: доцент, к.пед.н. Шаповалова Ірина Володимирівна

e-mail: ivshapovalova@ukr.net

Кафедра: фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я

Адреса: 69035, м. Запоріжжя, проспект Маяковського, 26.

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Коригуюча гімнастика»

120 години (12/34/74), 4 кредити ЄКТС

Кількість кредитів з дисципліни: 120 годин / 4 кредитів ECTS (лекцій – 12, практичних занять – 34, СРС – 74).

3. Семестр: 5

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити (перелік дисциплін, вивчення яких має передувати дисципліні «Коригуюча гімнастика»: «Нормальна анатомія людини», «Нормальна фізіологія людини», «Педагогіка та психологія», «Патологічна фізіологія», «Фізичне виховання», «Теорія і методика фізичного виховання», «Терапевтичні вправи», «Фізіологія рухової активності», «Психологія спілкування».

Постреквізити (перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні «Коригуюча гімнастика»): «Гідротерапія».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Майбутній фізичний терапевт, ерготерапевт перш за все повинен уміти організовувати і проводити вправи коригуючої гімнастики при різних захворюваннях.

Головне завдання дисципліни «Коригуюча гімнастика» – навчити студентів підбирати і самостійно складати вправи корекційної спрямованості, організовувати групу і проводити вправи коригуючої гімнастики.

5.2. Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна:

- Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні):

- Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
- Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
- Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
- Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
- Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
- Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
- Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
- Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
- Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.
- Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.
- Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

5.3. Результати навчання. Навчальна дисципліна «Коригуюча гімнастика» сприяє формуванню кінцевих результатів навчання:

- Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

- Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
- Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
- Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
- Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.
- Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
- Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
- Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.
- Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

5.4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- об'єкт, предмет, мету і завдання коригуючої гімнастики;
- основні завдання, методи і принципи коригуючої гімнастики;
- визначення терміну «лордоз», причини виникнення лордозу, види лордозу, симптоми лордозу, види коригуючих вправ при лордозі;
- визначення терміну «сколіоз», ступені сколіозу, застосування симетричних, асиметричних та деторсійних вправ при сколіозі;
- ознаки плоско-вальгусної деформації стопи, чим загрожує плоско-вальгусна деформація стопи, причини плоско-вальгусної деформації стоп;
- плоскостопість і вправи корекційної гімнастики при плоскостопості;
- основні завдання коригуючої гімнастики при плоско-вальгусній деформації стоп;
- коригуючі вправи при остеохондрозі;
- передумови та можливості застосування постізометричної релаксації м'язів;
- дихальні вправи, методика їх організації та проведення за методом К. П. Бутейко;
- особливості методики і проведення гімнастики О. М. Стрельнікової;
- поняття «короткозорість» і «далекозорість» і спеціальні вправи на профілактику і корекцію органів зору.

Вміти:

- організовувати і проводити вправи коригуючої гімнастики при лордозі;
- організовувати і проводити вправи коригуючої гімнастики при кіфозі;
- організовувати і технічно правильно виконувати вправи коригуючої гімнастики при сколіозі I-II ступеню;
- організовувати і технічно правильно виконувати вправи коригуючої гімнастики при сколіозі С-подібної та S-подібної форм;
- організовувати і технічно правильно виконувати гімнастичні вправи корекційної спрямованості при плоско-вальгусній деформації стоп;
- організовувати і проводити вправи коригуючої гімнастики при плоскостопості;

- організувати і проводити вправи коригуючої гімнастики при порушеннях рухливості хребта;
- підбирати і самостійно складати гімнастичні вправи корекційної спрямованості при порушеннях рухливості хребта;
- організувати і проводити вправи постізометричної релаксації м'язів;
- організувати і проводити вправи дихальної гімнастики за К. П. Бутейко;
- надавати методичні вказівки пацієнту щодо виконання вправ дихальної гімнастики за К. П. Бутейко;
- організувати та проводити дихальні вправи при захворюваннях органів дихання;
- організувати і проводити гімнастику О. М. Стрельнікової;
- організувати і проводити вправи коригуючої гімнастики при короткозорості та далекозорості.

5.5. Мета вивчення навчальної дисципліни: досягнення основних кінцевих цілей, визначених у Стандарті підготовки спеціаліста за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

5.6. Завдання вивчення дисципліни:

- формувати систему знань і практичних умінь відповідно до занять коригуючої гімнастики;
- формувати у студентів вміння технічно правильно виконувати вправи коригуючої гімнастики;
- формувати систему знань і практичних умінь підбирати і самостійно складати вправи корекційної спрямованості;
- формувати систему знань і практичних умінь робити запис вправ коригуючої гімнастики;
- формувати у студентів вміння організувати групу і проводити вправи коригуючої гімнастики;
- формувати систему знань і практичних умінь надавати методичні вказівки пацієнту щодо виконання вправ коригуючої гімнастики;
- формувати у студентів вміння виправляти помилки під час та після виконання вправ коригуючої гімнастики.

5.7. Зміст навчальної дисципліни: Програма навчальної дисципліни складається з 2 модулів:

- модуль 1: годин 64,5/ 2 (лекцій – 6, практичних занять – 18, СРС – 40,5);
- модуль 2: годин 55,5 / 2 (лекцій – 6, практичних занять – 16, СРС – 33,5).

Модуль 1, змістовий модуль 1, 9 тем.

Коригуюча гімнастика при порушеннях постави.

Коригуюча гімнастика при кіфозі (вправи в партері й у гімнастичної стінки).

Коригуюча гімнастика при кіфозі (вправи з гімнастичною палкою, м'ячем, у воді).

Коригуюча гімнастика при лордозі (вправи в партері).

Базові принципи коригуючої гімнастики.

Коригуюча гімнастика при лордозі (вправи з предметами).

Коригуюча гімнастика при сколіозі I-II ступеню.

Коригуюча гімнастика при сколіозі C-подібної та S-подібної форм .

Основні засоби коригуючої гімнастики.

Коригуюча гімнастика при плоскостопості.

Коригуюча гімнастика при ортопедичних порушеннях.
Коригуюча гімнастика при порушеннях рухливості хребта.

Модуль 1, змістовий модуль 2, 8 тем.

Організація занять коригуючою гімнастикою.
Коригуюча гімнастика при порушеннях зору.
Коригуюча гімнастика при короткозорості.
Коригуюча гімнастика при далекозорості.
Дозування фізичного навантаження на заняттях коригуючою гімнастикою.
Постізометрична релаксація м'язів.
Дихальна гімнастика при хронічному бронхіті, емфіземі.
Особливості проведення занять коригуючою гімнастикою.
Дихальна гімнастика О. М. Стрельнікової.
Дихальна гімнастика за К. Бутейко.

5.8. План вивчення навчальної дисципліни

№ пп	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи коригуючої гімнастики.			
1	Тема 1 Коригуюча гімнастика при порушеннях постави. Коригуюча гімнастика при кіфозі (вправи в партері й у гімнастичної стінки).	ПЗ – 2 год., Л – 2 год., СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
2	Тема 2. Коригуюча гімнастика при кіфозі (вправи з гімнастичною палкою, м'ячом, у воді).	ПЗ – 2 год., СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для

			самоперевірки засвоєних знань.
3	Тема 3 Корируюча гімнастика при лордозі (вправи в партері).	ПЗ – 2 год., СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
4	Тема 4. Базові принципи коригуючої гімнастики. Корируюча гімнастика при лордозі (вправи з предметами).	ПЗ – 2 год., Л – 2 СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
5	Тема 5. Корируюча гімнастика при сколіозі I-II ступеню.	ПЗ – 2 год., СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
6	Тема 6. Корируюча гімнастика при сколіозі С-подібної та S-подібної форм.	ПЗ – 2 год., СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи

			студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
7	Тема 7. Основні засоби коригуючої гімнастики. Коригуюча гімнастика при плоскостопості.	ПЗ – 2 год., Л – 2 СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
8	Тема 8. Коригуюча гімнастика при ортопедичних порушеннях.	ПЗ – 2 год., СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
9	Тема 9. Коригуюча гімнастика при порушеннях рухливості хребта.	ПЗ – 2 год., СРС – 4,5 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
Змістовий модуль 2. Організація занять коригуючою гімнастикою – запорука досягнення мети.			
10	Тема 10. Організація занять коригуючою гімнастикою.	ПЗ – 2 год., Л – 2 год.,	Опрацювання теоретичних і методичних питань із

	Коригуюча гімнастика при порушеннях зору.	СРС – 4,5 год.	зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
11	Тема 11. Коригуюча гімнастика при короткозорості.	ПЗ – 4 год., СРС – 10 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
12	Тема 12. Коригуюча гімнастика при далекозорості.	ПЗ – 4 год., СРС – 10 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
13	Тема 13. Дозування фізичного навантаження на заняттях коригуючою гімнастикою. Постізометрична релаксація м'язів.	ПЗ – 4 год., Л – 2 СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних

			знань.
14	Тема 14. Дихальна гімнастика при хронічному бронхіті, емфіземі.	ПЗ – 4 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
15	Тема 15. Особливості проведення занять коригуючою гімнастикою. Дихальна гімнастика О. М. Стрельнікової.	ПЗ – 4 год., Л – 2 год СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
16	Тема 16. Дихальна гімнастика за К. Бутейко. <i>Підсумковий контроль засвоєння навчального матеріалу.</i>	ПЗ – 4 год., Л – 2 год СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
17	Тема 17. <i>Залік..</i>	ПЗ – 4 год., Л – 2 год СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування

			вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
--	--	--	--

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1		
1	Коригуюча гімнастика при кіфозі (вправи в партері й у гімнастичної стінки).	4,5
2	Коригуюча гімнастика при кіфозі (вправи з гімнастичною палкою, м'ячом, у воді).	4,5
3	Коригуюча гімнастика при лордозі (вправи в партері).	4,5
4	Коригуюча гімнастика при лордозі (вправи з предметами).	4,5
5	Коригуюча гімнастика при сколіозі I-II ступеню.	4,5
6	Коригуюча гімнастика при сколіозі С-подібної та S-подібної форм.	4,5
7	Коригуюча гімнастика при плоскостопості.	4,5
8	Коригуюча гімнастика при ортопедичних порушеннях.	4,5
9	Коригуюча гімнастика при порушеннях рухливості хребта.	4,5
Всього		40,5
Модуль 2		
10	Коригуюча гімнастика при порушеннях зору.	4,5
11	Коригуюча гімнастика при короткозорості.	4,5
12	Коригуюча гімнастика при далекозорості.	4,5
13	Постізометрична релаксація м'язів.	4
14	Дихальна гімнастика при хронічному бронхіті, емфіземі.	4
15	Дихальна гімнастика О. М. Стрельнікової.	4
16	Дихальна гімнастика за К. Бутейко.	4
17	Підготовка до заліку.	
Всього		74

Консультативна допомога студентам здійснюється згідно графіка консультацій.

Контрольні заходи: самостійна робота студентів, що передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється безпосередньо на практичних заняттях. Оцінка «Зараховано» за курс виставляється лише студентам, яким зараховані усі заняття з курсу та відсоток правильних відповідей за результатами контролю кожної теми складає не менше 60%. Курс вважається не зарахованим, якщо студентом пропущено хоча б одну тему, або відсоток правильних відповідей хоча б за однією темою менше 60%.

7. Список основної та додаткової літератури

7.1. Основна література

1. Вакуленко Л. О. Клапчук В. В. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. – Тернопіль: ТДМУ. 2019. 372 с.
2. Козак Д. В. Лікувальна фізична культура : посібник. – Тернопіль: ТДМУ. 2018. 108 с.
3. Ляхова І. М. Коригуюча гімнастика : навчальний посібник для практичної роботи студентів III курсів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / І. М. Ляхова, І. В. Шаповалова, М. О. Олійник. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. – 92 с.

4. Христова Т. Є. Основи лікувальної фізичної культури: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Фізичне виховання». – Мелітополь: ТОВ «Колор Принт». 2015. 172 с.

7.2. Додаткова література

1. Кашуба В. А. Биомеханика осанки. – Киев: Олимпийская литература. 2003. 279 с.
2. Гулбані Р. Ш. Система коригуючи вправ (теоретичний розділ): навч. посіб. – Запоріжжя: КПУ. 2012. 132 с.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю

- Поточний
- Підсумковий (заключний)

8.2. Форми контролю

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретною метою і завданнями і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять – усне або письмове експрес-опитування або тестування, а також контроль практичних умінь студентів під час виконання практичних завдань і вирішення типових ситуаційних завдань, інтерпретацію результатів різних методів обстеження пацієнта. У процесі навчальної діяльності застосовувалися такі методи діагностики рівня підготовки студентів: тестовий контроль, розв'язування ситуаційних завдань, контроль практичних умінь і навичок, усна співбесіда з викладачем або письмове експрес-опитування.

Для оцінювання **поточної навчальної діяльності** встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно». До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку після завершення вивчення дисципліни і передбачає перевірку: теоретичних знань і практичних умінь їх використовувати в конкретних ситуаціях (вирішення тестових, ситуаційних і аналітичних завдань).

До складання заліку допускаються студенти, у яких відсутня академічна заборгованість (пропуски лекцій, практичних занять, опановано теоретичні і методичні аспекти СРС, а також незадовільні оцінки). Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Для студентів, які пропустили навчальні заняття без поважних причин, рішення про їх відпрацювання приймається індивідуально деканом факультету. Відпрацювання студентом, пропущених ним занять, здійснюється згідно графіка консультацій, представленого на кафедрі.

Залік з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі теми, що передбачені для вивчення робочою програмою, і складається з середньої арифметичної

кількості балів за поточну успішність.

9. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.